

TANTÁRGYI ADATLAP

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

1.1. *Tantárgy neve (magyarul, angolul)*

Magyar építészettörténet 2 • History of Architecture in Hungary 2

1.2. *Azonosító (tantárgykód)*

BMEEPETO901

1.3. *A tantárgy jellege*

kontaktórával rendelkező tanegység

1.4. *Kurzustípusok és óraszámok*

kurzustípus	heti óraszám	jelleg
előadás (elmélet)	2	
gyakorlat	–	–
laboratóriumi gyakorlat	–	–

1.5. *Tanulmányi teljesítményértékelés (minőségi értékelés) típusa*

félévközi érdemjegy (f)

1.6. *Kreditszám*

2

1.7. *Tantárgyfelelős*

neve: **Dr. Vukoszávlyev Zorán**
beosztása: egyetemi docens
elérhetősége: zoran@eptort.bme.hu

1.8. *Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység*

Építészettörténeti és Műemléki Tanszék

1.9. *A tantárgy weblapja*

http://www.eptort.bme.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=199%3Amagyar-oroszag-epiteszettoertenete-2&catid=43%3Atargyakhu&Itemid=27&lang=hu

1.10. *A tantárgy oktatásának nyelve*

magyar és angol

1.11. *A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve*

Kötelező az alábbi képzéseken:

1. **3N-MO** • Építésztechnológiai nappali osztatlan mesterképzés magyar nyelven • 9. félév
2. **3NAM0** • Építésztechnológiai nappali osztatlan mesterképzés angol nyelven • 9. félév

Választható

1.12. *Közvetlen előkövetelmények*

A. Erős előkövetelmény:

- BMEEPETA501 • Építészettörténet 5.
- BMEEPETA601 • Építészettörténet 6.

- B. Gyenge előkövetelmény:
1. —
- C. Párhuzamos előkövetelmény:
1. —
- D. Kizáró feltétel (nem vehető fel a tantárgy, ha korábban teljesítette az alábbi tantárgyak vagy tantárgycsoportok bármelyikét):
—

1.13. A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta az Építészmérnöki Kar Tanácsa, érvényesség kezdete 2022. június 1.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

2.1. Célkitűzések

A tantárgya célja a magyar építészettörténet megismertetése a klasszicizáló későbarokktól az ezredfordulóig. A kronologikus tárgyalás mellett az adott időszakok legfontosabb kérdéseire koncentrálnak: historizálás és a XIX. századi stílusok, nemzeti és nemzetközi hatások a két világháború között, modernizmus, szocreál építészet, technológia és forma, korszerűség. Az előadások körüljárják az identitás – nemzeti, regionális, nemzetközi - témáját is a különböző időszakokban.

2.2. Tanulási eredmények

A tantárgy sikeres teljesítésével elsajátítható kompetenciák

A. Tudás

1. Ismeri a korszak legfontosabb emlékeit, alkotóit;
2. Ismeri és felismeri a stíluskorszakok jellegzetességeit;
*Ismeri az építészettörténet korszakait, stílusait, fontosabb alkotásait és elméleteit, rálátása van az építészettörténeti korszakok kialakulására és azok összefüggéseire.
Ismeri a kortárs építészet legfontosabb elméleteit, meghatározó tervezőit és épületeit.
Érti az emberek, az épített és a természeti környezet közötti kapcsolatokat, kölcsönhatásokat, ismeri az épületek tervezésének elveit, lépéseit.*

B. Képesség

1. Képes a magyar tendenciákat az egyetemes áramlatokhoz képest értelmezni;
2. képes az egyedi jellegzetességekből az általánosra vonatkozóan megállapításokat tenni;
3. képes az általános jellegzetességek alapján újonnan megismert egyedi emlékeket értelmezni;
*Képes az építészeti tervezés és az építési folyamatok során keletkező problémák felismerésére, a komplex gondolkodásmódra, a különböző szempontok közti összefüggések, kölcsönhatások átlátására
Átlátja az épület tervezése és megvalósítása során együttműködő társszakmákat, szervezeteket, az együttműködés szokásos módjait, eljárásait.
Ismeri a meglévő épületállomány felmérésének, dokumentálásának, karbantartásának és rekonstrukciójának fontosabb elveit és módszereit.
Tisztában van a környezetvédelem, munkavédelem az esélyegyenlőség biztosításának elveivel.*

C. Attitűd

1. Önálló ismeret-elsajátításra képes az előadások és a szakirodalom alapján,
2. folyamatos ismeretszerzéssel bővíti tudását;
3. nyitott a korszak építészetének értő kezelésére a tervezési praxisban;
4. törekszik szintetizálni építészettörténeti ismereteit;
*(b) Képes a tervezési folyamatot a koncepcióalkotástól a részlettervek szintjéig átlátni
f) Képes a tervezendő épület épületszerkezeti problémáinak végiggondolására, a tanulmányai során megismert megoldások kiválasztására és alkalmazására
g) Képes a tervezendő épület épületgépészeti és épületvillamossági koncepciójának végiggondolására, az egyes szerkezetek helyigényének közelítő meghatározására
i) Képes az építészeti tervezés során az akadálymentesség és egyenlő esélyű hozzáférés elveinek és módszereinek gyakorlati alkalmazására*

D. Önállóság és felelősség

1. Önállóan, vagy csoportmunkában készül a teljesítményértékelésekre,
2. írásban és rajzban önállóan ad számot tudásáról;
3. nyitottan fogadja a megalapozott kritikai észrevételeket;
4. a fellépő problémákhoz való hozzáállását az együttműködés jellemzi;
5. az elkészített munkájáért (dolgozatok) felelősséget vállal.

2.3. Oktatási módszertan

Előadások

2.4. Tanulástámogató anyagok

A. Szakirodalom

A magyarországi művészet története 5/1. A magyar művészet a 19. században – Építészet és iparművészet. szerk.: Sisa József, MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont Művészettörténeti Intézet - Osiris, Budapest, 2014. Pamer Nóra: Magyar építészet a két világháború között. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1986. Lőrinczi Zsuzsa (szerk.): Építészeti kalauz. Magyarország (vidéki) építésze a 20. században. 6 BT Kiadó, Budapest, 2002.

Sisa József, Dora Wiebenson (szerk.): Magyarország építészetének története. Vince Kiadó, Budapest, 1998. Rados Jenő: Magyar építészettörténet. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1971.

További részletes szakirodalom a tantárgy honlapján

www.eptort.bme.hu/

B. Letölthető anyagok

További elektronikus segédanyagok a tárgy honlapján

3. TANTÁRGY TEMATIKÁJA

3.1. Előadások tematikája

1. ELŐADÁS

Klasszicizáló későbarokk (átmeneti kor)

Tartalmi csomópontok: kevés díszítmény, a nyitott és zárt felületek harmonikus aránya, az II Gesú típusú térforma módosulása

Isidore Cannevale munkássága

Kulcsemlékek:

Pest, Invalidus-palota, Fortunato da Prati, A. E. Martinelli 1716-41

Vác, Nagyboldogasszony-székesegyház, Isidore Cannevale, (1761-)1767-72

Pest, Újépület, Isidore Canevale (Hild János), 1776-

Klasszicizmus 1.

Tartalmi csomópontok: a klasszicista kastély tér és tömegformálása, tájképi kert, kúriák, közigazgatási épületek, színházépítészet, Pesti Szépítő Bizottmány, városi lakóházak típusa, szakrális építészet – reformált egyházak, „kerektemplomok”

Charles Moreau magyarországi munkássága

Kulcsemlékek:

Kismarton, Esterházy-kastély átépítési terv, Charles Moreau, 1797k

Dég, Festetics-kastély, Pollack Mihály, 1815-19

Alcsútdoboz, Habsburg-kastély, Pollack Mihály, 1819-27

Gyömrő, Teleki-kastély, Hild József, 1835-41

Szekszárd, megyeháza (Fehérház), Pollack Mihály, 1827-30k

Pest, megyeháza, ifj. Zitterbarth Mátyás, 1838-41

Pest, Derra-ház, Hild József, 1838

Pesti evangélikus templom, Pollack Mihály 1799-1808, homlokzat Hild József

Békéscsaba, Evangélikus templom, Rumperger Ferenc, Czigler Antal, Hoffer József 1807-24

Debrecen, református Nagytemplom, Péchy Mihály, Tallherr József, Rabl Károly, 1807-22

2. ELŐADÁS

Klasszicizmus 2.

Tartalmi csomópontok: a klasszicista tömeg- és homlokzatformálás jellegzetességei, újjáépülő székesegyházak, a múzeum archetípusának kialakulása, színház és vígadó épülettípusa, klasszicizálás továbbélése
Hild József, Pollack Mihály munkássága

Kulcsemlékek:

Esztergom, Szent Adalbert székesegyház

Eger, székesegyház, Hild József, 1831-37

Budapest, Szent István bazilika, Hild József – Ybl Miklós – Kauser József, 1851-1905

Pest, Kirakodótér

Pest, Városi(Német) Színház és Vigadó, J. Aman, 1807-12, Pollack M., 1829-32

Pest, Magyar Nemzeti Múzeum, Pollack Mihály, 1837-44

Romantika

Tartalmi csomópontok: előzmények, Rundbogenstil, gótizálás, castellated-modor, zsinagógaépítészet, magyaros törekvések kezdete

Feszli Frigyes munkássága

Kulcsemlékek:

Pécsi székesegyház átépítése, Pollack Mihály, 1805-31, (Friedrich von Schmidt 1882-91)

Pest, Hermina-kápolna, Hild József, 1843-54

Pest, Unger-ház, Ybl Miklós, 1852-53

Fót, plébániatemplom, Ybl Miklós, 1845-55

Debrecen, Csokonai Színház, Szkalnitzky Antal, 1861-65

Pest, Pékár-ház, Brein Ferenc, 1847-48

Nagyhörccskpuszta, Zichy-kastély (Annvár), Wéber Antal – Ybl Miklós, 1852-58

Pest, Dohány utcai zsinagóga, Ludwig Förster, 1854-59

Budapest, Rumbach Sebestyén utcai zsinagóga, Otto Wagner, 1870-73

Pest, Vigadó, Feszli Frigyes, 1859-65

3. ELŐADÁS

Stílustiszta historizmus

Tartalmi csomópontok: közélet és szakirodalom, Fővárosi Közmunkák Tanácsa, Királyi palota, színházépítészet fejlődése, Sugárút, Mágnásfertály

Ybl Miklós, Wéber Antal, Szkalnitzky Antal munkássága

Kulcsemlékek:

Pest, Magyar Tudományos Akadémia palotája, Friedrich Stüler, 1862-65

Pest, Régi Képviselőház, Ybl Miklós, 1865-66

Margitsziget kiépítése, Ybl Miklós, 1868-70

Budapest, Fővármház, Ybl Miklós, 1870-74

Budapest, Operaház, Ybl Miklós, 1873-84

Budapest, Várkert Bazár, Ybl Miklós, 1871-82

Budapest, Ádám-ház, Wéber Antal, 1875-76

Budapest, Egyetemi Könyvtár, Szkalnitzky Antal, 1873-76

Budapest, Nemzeti Színház, Szkalnitzky Antal, 1873-76 (átépítés)

Budapest, Vígyszínház, Ferdinand Fellner, Hermann Helmer, 1896

4. ELŐADÁS

Stíluskeverő (késő) historizmus

Tartalmi csomópontok: oktatás, a stíluskeverés, léptéknövekedés és új funkciók, Királyi palota, Nagykörút, Millennium

Hauszmann Alajos, Alpár Ignác, Steindl Imre, Schulek Frigyes, Pecz Samu munkássága

Kulcsemlékek:

Budapest, Országház, Steindl Imre, 1881 1885-1904

Budapest, Halászbástya, Schulek Frigyes, 1895-1902

Szeged, Fogadalmi templom, Schulek Frigyes, Foerk Ernő, 1913-30

Budapest, New York palota, Hauszmann Alajos 1891-95
Budapest, Kúria, Hauszmann Alajos, 1896-97
Budapest, Műegyetemi épületek, Hauszmann Alajos, 1905-9
Budapest, Királyi vár kiépítése, Hauszmann Alajos, 1891-1905
Budapest, Szilágyi Dezső téri református templom, Pecz Samu, 1893-96
Budapest, Tőzsde, Alpár Ignác, 1902-7
Budapest, Ezredéves kiállítás – Történelmi főcsoport, Alpár Ignác, 1896
Műcsarnok, Schickedanz Albert – Herczog Fülöp, 1885
Szépművészeti Múzeum, Schickedanz Albert – Herczog Fülöp, 1900
Debrecen, Egyetemi főépület, Korb Flóris - Giergl Kálmán, 1917-32

5. ELŐADÁS

Századfordulós mozgalmak

Tartalmi csomópontok: nemzeti formakeresés és európai hatások, lechneri hatások, Fiatalok csoportja, pre-modern

Lechner Ödön, Medgyasszay István, Kós Károly, Lajta Béla munkássága

Kulcsemlékek:

Budapest, Iparművészeti Múzeum, Lechner Ödön, 1893-96
Budapest, Földtani Intézet, Lechner Ödön, 1899-1901
Budapest, Postatakarékpénztár, Lechner Ödön, 1899-1901
Budapest, Zeneakadémia, Korb Flóris, Giergl Kálmán, 1904-07
Budapest, Schiffer-villa, Vágó József, 1910-12
Budapest, Gresham-palota, Quittner Zsigmond – Vágó József, 1907
Rárosmulyad, templom, Medgyasszay István, 1908-10
Zebegény, katolikus templom, Kós Károly, Zrumeczky Dezső, 1908-09
Kolozsvár, Monostor utcai református templom, Kós Károly, 1912-13
Sztána, Varjúvár, Kós Károly, 1909
Budapest, Városligeti fasor református templom, Árkay Aladár, 1912-13
Budapest, Parisiana mulató, Lajta Béla, 1908
Budapest, Vas utcai iskola, Lajta Béla, 1909-13
Budapest, Rózsavölgyi-ház, Lajta Béla, 1911-12

6. ELŐADÁS

A modern építészet ébredése

Tartalmi csomópontok: állami és egyházi építkezések, magánépítetők - 1920-1945

Árkay Bertalan, Rimanóczy Gyula, Kotsis Iván, Weichinger Károly, Bierbauer Virgil, Kozma Lajos jelentősége

Kulcsemlékek:

Szeged, Dóm tér, egyetemi épületek, 1927-1930. / Rerrich Béla
Budapest, városmajori plébániatemplom, 1932-34. / Árkay Aladár, Árkay Bertalan
Budapest, Postaigazgatóság és telefonközpont, 1937-39. / Rimanóczy Gyula
Budapest, kétlakásos ház, Berkenye utca, (Magyar villa), 1936. / Kozma Lajos
Budapest, Margit körút, Átrium mozi és bérház, 1936. / Kozma Lajos

7. ELŐADÁS

A progresszív modern

Tartalmi csomópontok: a CIAM magyar csoportja, a modern villa és bérház – 1928-1945

Molnár Farkas, Ligeti Pál, Fischer József, Hoffstätter-Domány, Nyíri-Lauber, Preisich Gábor jelentősége

Kulcsemlékek:

Budapest, villa, Lejtő út, (Dálnoki-Kováts villa), 1932. / Molnár Farkas
Budapest, villa, Szépvölgyi út, (Hoffmann villa), 1933. / Fischer József
Budapest, OTI (Országos Társadalombiztosító Intézet) bérházak a Köztársaság téren, 1934. / Árkay Bertalan, Faragó Sándor, Fischer József, Heysa Károly, Ligeti Pál, Molnár Farkas, Pogány Móric, Preisich Gábor, Vadász Mihály

8. ELŐADÁS

Új építés és szocialista realizmus

Tartalmi csomópontok: modern továbbélése, 1951-es nagy építészeti vita, szocreál – 1945-1956

Janáky István, Jánossy György, Szrogh György, Major Máté, Farkasdy Zoltán, Weiner Tibor, Rimanóczy Gyula jelentősége

Kulcsemlékek:

Hódmezővásárhely, Kultúrház, 1947–1950. / Janáky István – Jánossy György

Budapest, MÉMOSZ székház, 1947-49. / Gádos L., Perényi Imre, Preisich G., Szrogh György

Budapest, MÁVAUT autóbusz pályaudvar, 1949. / Nyíri István

Budapest, Zugligeti út, volt Népművelési Intézet, 1952-53. / Farkasdy Zoltán

Dunaújváros, rendelőintézet, 1952. / Ivánka András

9. ELŐADÁS

A konzolidáció modern építészete

Tartalmi csomópontok: modern újrafelfedezése, ipar-lakás-turizmus, regionalizmus – 1956-68

Gulyás Zoltán, Mináry Olga, Molnár Péter, Jánossy György, Polónyi Károly jelentősége

Kulcsemlékek:

Budapest, Chemolimpex irodaház, 1963. / Gulyás Zoltán

Budapest, József Attila u. társasház, 1956. / Dúl Dezső

Budapest, Gyenes utca, Vérhalom út és Ménesi út társasházak, 1957-64. / Mináry Olga

Budapest, Tóth Árpád sétány társasház, 1962-63. / Jánossy György

Salgótarján, Karancs szálló, 1959. / Jánossy György, Hrecska József

Jászberény, fürdő, 1958. / Zalaváry Lajos

10. ELŐADÁS

A hazai építészet útkeresése

Tartalmi csomópontok: modern és posztmodern, organikusok, neomodern – 1968-95

Virág Csaba, Sedlmayr János, Finta József, Csete György, Makovecz Imre, Reimholz Péter, Cságoly Ferenc jelentősége

Kulcsemlékek:

Budapest, Úri utca 32. épület rehabilitáció, 1958-59. / Farkasdy Zoltán

Tihany, ravatalozó, 1978. / Kaszás Károly

Budapest, „Kör” szálló, 1967. / Szrogh György

Szekszárd, „Sió” csárda, 1965. / Makovecz Imre

Sárospatak, művelődési ház, 1972-82. / Makovecz Imre

Nagykálló-Harangod, népművészeti tábor épületei, 1986-89. / Ekler Dezső

Budapest, Róbert Károly körút „Domus” áruház, 1974. / Reimholz Péter - Lázár Antal

Budapest, Naphegy tér MTI székház, 1990. / Virág Csaba

Budapest, Graphisoft Park „G-A-B” épületek, 1996-98. / Cságoly Ferenc, Keller Ferenc

Visegrád, Apátkúti-völgy erdei iskola, 1995-96. / Turányi Gábor

Budapest, budavári „Hapimag” apartmanház, 1997-2000. / Reimholz Péter

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

4. A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

4.1. Általános szabályok

- A. Az előadás látogatása kötelező. A megengedett hiányzások számát a hatályos Tanulmányi- és Vizsgaszabályzat írja elő. A teljesítményértékelések alapját az írásbeli számonkérések (zárthelyi dolgozatok) összessége képezi.
- B. Vitás esetekben a hatályos Tanulmányi- és Vizsgaszabályzat, továbbá a hatályos Etikai Kódex szabályrendszere az irányadó.

4.2. Teljesítményértékelési módszerek

- A. Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések:
 1. Összegző tanulmányi teljesítményértékelés (a továbbiakban zárthelyi dolgozat): a tantárgy tudás és képesség típusú kompetenciaelemeinek komplex, írásos értékelési módja zárthelyi dolgozat formájában; a dolgozat alapvetően a megszerzett ismeretekre és azok értő értelmezésére fókuszál, így ismeret-visszaadási és esszé-feladatokat kell megoldani a teljesítményértékelés során (segédanyagok felhasználása nélkül); az értékelés alapjául szolgáló tananyagrészt a tantárgy előadója határozza meg az évfolyamfelelőssel egyetértésben; a rendelkezésre álló munkaidő 2 alkalommal 45-45 perc.

4.3. Teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

- A. Az aláírás megszerzésének feltétele a szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések mind-egyikének legalább 51%-os teljesítése.
- B. A szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben:

szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések	részarány
1. zárthelyi dolgozat	50%
2. zárthelyi dolgozat	50%
Zárthelyi dolgozat	100%
összesen:	Σ 100%

- C. A féléves érdemjegy a szorgalmi időszakban végzett két teljesítményértékelés átlaga adja.

4.4. Érdemjegy megállapítás

félévközi részérdemjegy	ECTS minősítés	Pontszám*
jeles (5)	Excellent [A]	≥ 95%
jeles (5)	Very Good [B]	90 – 95%
jó (4)	Good [C]	75 – 80%
közepes (3)	Satisfactory [D]	60 – 70%
elégséges (2)	Pass [E]	50 – 60%
elégtelen (1)	Fail [F]	< 50%

* Az érdemjegyeknél megadott alsó határérték már az adott érdemjegyhez tartozik.

4.5. Javítás és pótlás

- A. Az egyes félévközi összegző tanulmányi teljesítményértékelésekhez egyenkénti minimumkövetelmény tartozik, ezért egyenként pótolhatók.
- B. A pótlások időpontjait a félév elején elfogadott teljesítményértékelési ütemterv tartalmazza, rendjüket a TVSz szabályozza.

4.6. A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

tevékenység

részvétel a kontakt tanórákon

felkészülés a teljesítményértékelésekre

rajzfeladatok elkészítése

vizsgafelkészülés

óra / félév

12×2=24

2×18=36

[Click here to enter text.](#)

[Click here to enter text.](#)

összesen:

Σ 60

4.7. Jóváhagyás és érvényesség

Jóváhagyta az Építészmérnöki Kar Tanácsa, érvényesség kezdete 2022. június 1.